

Oficjalny portal Miasta i Gminy Zagórz

Adres artykułu: <https://zagorz.pl/arttykul/segregujemy-tekstyli>

Segregujemy tekstyla

W styczniu 2025 roku, zgodnie z przepisami UE, wszedł w życie obowiązek selektywnego zbierania odpadów typu: tekstyla, odzież, obuwie. To zadanie, które zostało powierzone gminom w ramach Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Każda gmina zobowiązana jest ustanowić przynajmniej jeden taki punkt na swoim terenie, jednak wiele gmin oferuje także alternatywne formy zbiórki wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców. Jest zatem wiele możliwości, aby dać tekstyliom drugie życie!

Plakat informacyjny zachęcający do segregowania tekstyliów. Grafika przedstawia żółtą koszulę i parę butów.

Obowiązek selektywnego zbierania tekstyliów, odzieży i obuwia wynika z przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r., która zmieniała dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Polska zaimplementowała ten obowiązek poprzez nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w 2019 r., która zobowiązała gminy do przyjmowania tekstyliów w Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Obowiązek ten wszedł w życie 1 stycznia 2025 r.

We wrześniu 2025 r. została natomiast przyjęta Dyrektywa (UE) 2025/1892, która zobowiązuje państwa członkowskie do wprowadzenia systemu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP) dla tekstyliów najpóźniej do 17 czerwca 2027 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi obecnie działania przygotowawcze, aby Polska mogła terminowo wdrożyć ten obowiązek.

Obserwowane obecnie trudności z zagospodarowaniem tekstyliów są efektem nakładania się wielu czynników m.in gospodarczych i rynkowych, w tym:

ograniczenia eksportu używanej odzieży do krajów m.in. afrykańskich, spadku wartości rynkowej odzieży z drugiego obiegu, nadpodaży taniej odzieży importowanej przede wszystkim z Azji, wzrostu kosztów pracy, energii i transportu.

Mezyczna trzyma stertę ubrań. Grafika informuje, że przeciętny Europejczyk kupuje 26 kg te

Od 1 stycznia 2025 r. każda gmina ma obowiązek zapewnić mieszkańcom możliwość oddania odpadów tekstylnych – co najmniej w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK).

W domach Polek i Polaków nie muszą pojawić się nowe pojemniki na odpady tekstyliów, ale powinno się je zbierać i oddawać w punktach do tego przeznaczonych, jeśli zorganizuje je gmina.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska przygotowało katalog dobrych praktyk, a więc spis pomysłów jak zorganizować selektywne zbieranie odpadów tekstyliów i odzieży w gminach.

Specjaliści od tekstyliów sugerują wiele sposobów na nowe życie dla ubrań, ale ich początkiem jest selektywna zbiórka.

Grafika informacyjna o oddawaniu odpadów tekstylnych w PSZOKach od 2025 roku. Na zdjęciu: 

Ministerstwo Klimatu i Środowiska zachęca gminy do podejmowania inicjatyw, które wykraczają poza standardowe działania i tworzą nową jakość w zarządzaniu odpadami komunalnymi. Zaangażowanie gmin jest kluczowe dla osiągnięcia celów ograniczania powstawania odpadów, zwiększenia recyklingu i ponownego wykorzystania zasobów.

Rozwiązaniami, które sprawdziły się na świecie i wielu miejscach w Polsce są m.in.:

Zbiórka workowa „door-to-door” – wyznaczenie dni, w których mieszkańcy mogą wystawić worki z tekstyliami przed domami;

Kontenery na tekstylia w przestrzeniach miejskich – rozmieszczenie kontenerów na tekstylia w miejscach łatwo dostępnych dla mieszkańców (np. przy szkołach, centrach handlowych, placach miejskich);

Aplikacje mobilne umożliwiające zgłoszenie konieczności odbioru tekstyliów z gospodarstwa domowego;

Re-butik gminny – organizowanie punktów wymiany używanej odzieży, które promują ponowne użycie i zapobiegają powstawaniu odpadów;

Wsparcie zbiórek charytatywnych – współpraca z organizacjami non-profit w zakresie przekazywania używanej odzieży potrzebującym;

Innowacyjne formy recyklingu – współpraca z firmami i organizacjami, które przetwarzają tekstylia na nowe produkty, np. materiały izolacyjne, legowiska dla zwierząt;

Zamówienie bezpłatnego odbioru odzieży przez kuriera lub paczkomat – usługa oferowana przez niektóre firmy kurierskie w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu;

Punkty w sklepach odzieżowych – niektóre sieci znanych marek odzieżowych prowadzą stałe programy zbiórki zużytej odzieży w sklepach stacjonarnych, czy w centrach handlowych;

Przekazanie rzeczy bezpośrednio organizacjom społecznym – np. domom dziecka, schroniskom, domom samotnej matki czy parafiom;

Lokalne platformy ogłoszeniowe i aplikacje społecznościowe - wymiana, sprzedaż lub nieodpłatne przekazanie ubrań za pośrednictwem tych form;

Edukacja mieszkańców – kampanie promujące świadomą konsumpcję i wskazujące korzyści z segregacji tekstyliów;

Organizacja giełd wymiany ubrań i obuwia – regularne wydarzenia umożliwiające mieszkańcom wymianę używanych rzeczy, co zmniejsza ilość powstających odpadów i wzmacnia lokalne więzi społeczne.

Logo informacyjne typu ankrowa
Grafika informuje, że 10% światowej emisji gazów cieplarnianych odpowiada sektor tekstylny

Selektywna zbiórka odpadów tekstyliów i odzieży obejmuje między innymi zużytą odzież, obuwie, pościel, zasłony, ręczniki, obrusy, koce, firany, bieliznę, skarpetki, rękawiczki, czapki, szaliki, portfele, torebki, paski, galanterię skórzaną, plecaki, pluszowe zabawki oraz dywany.

Logo informacyjne typu ankrowa
Grafika o odpadach tekstylnych: 78% nie jest zbieranych selektywnie. Logo Ministerstwa Klim

Więcej na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska

<https://www.gov.pl/web/klimat/tekstylia>